

# חכמינו בדורתיך

גליון נה - שנה ב'

פרשת כי תצא  
תשפ"ה לפ"קהוצאה לאור  
חידושי תורה  
של בעלי בתים  
העושים תורתם  
קבע ומלאכתם  
עראי

## מדור תורתם קבע

### ע"י התורה יתודע לו עם הולך בדרך טובה

כי תצא למלחמה על איוביך ונתנו ה' אלקיך בידך  
ושבית שביו

נלפענ"ד לפרש בהקדם עפ"י מה שאמר  
הבעש"ט הק' זי"ע (הובא באורח לחיים פר' לך) על דברי  
הגמרא (שבת עה.) שוחט משום מאי מחייב, משום  
צובע. וכתבו התוס' (ד"ה שוחט) **אשוחט דעלמא קאי**,  
והכוונה שוחט דעלמא רומז על מלאך המות שהוא  
היצר הרע, ואמרו חז"ל (סוכה נ"ב.) דלעתיד לבוא  
ישחוט אותו הש"ת, ועל זה הקשה משום מאי  
חייב, והלא הוא עושה רצון קונו, ובשביל כך נברא  
להסית בני אדם לעבירה, ומשני משום צובע, היינו  
**שהוא צובע את העבירה למצוה ומראה פנים לבני  
אדם כאילו עושים מצוות**, ובשביל זה לא נברא ועל  
כן חייב, עכ"ל, ודפח"ת.

ובהיות כן קמה וגם נצבה הקושיא מה יעשה  
האדם שלא יחטא, ואיך ידע בנפשו מה שהיא מצוה  
ומה שהוא עבירה. אולם מצינו עצה לזה, והוא מה  
שאמרו רז"ל (קידושין ט.) **תנא דבי רבי ישמעאל אם  
פגע בך מנוול זה משכחו לבית המדרש וכו'** וכתבו  
הספה"ק כי בפשטות קאי על האי יצר הרע שצובע  
את העבירה למצוה, והעצה לזה לידע את האמת  
הוא **לבוא לביהמ"ד ללמוד אזי ידע האמת ולבחור  
בטוב ולמאוס ברע ולהרחיק עצמו מכל נידוד ספק**  
ע"כ.

ועפ"י ז' מובן כמין חומר בס"ד, **כי תצא למלחמה**,  
ובספה"ק מבואר דקאי על מלחמת היצר. **"ונתנו"**

- המשך בעמוד ב' &gt;

## מבוא: בשער התורה

### בין אדם למקום ובין אדם לחבירו

וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו  
וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד  
ממנו ומצאתה לא תוכל להתעלם. הרבה  
ספרי קודש מאריכים בהרמזי מוסר  
היוצאים מעומקי הפסוק הזה, הגם  
שפשטות הפסוק מדבר ממצות השבת  
**אבידה**, מצאו בה לרמז גם מעניני דיומא,  
**מעניני תשובה בחודש הזה** שאנו עומדים  
בו, שמדמין את הבעל עבירה לבעל  
אבידה, אשר עליו נאמר מה שאמר נעים  
זמירות ישראל **תעיתי כשה אובד בקש  
עבדיך**, על ידי עוונותיו שהחשיכו אור  
שכלו ונר נשמתו אבד את הדרך הנכונה  
ומצפה לעזר ממעל שישלח לו עזרו  
מקודש **לקיים בו מצות השבת אבידה**  
להורות לו הדרך הנכונה ולהשיבו אל  
תיקונו.

וכמו שכתב הגה"צ ר' אליעזר דוד  
פרידמאן זצ"ל בספר מפי ספרים וסופרים  
עפ"י **מעשה ששמע ממי שהיה שם אצל  
מורן הגה"ק מהר"ד מבעלזא זי"ע** שאחד  
מצא אבידה בשעה שהתכנסו ציבור גדול  
להתפלל בצל קדשו, והכריז האבידה  
בקול גדול, וא' שעמד בהצד השני צעק  
שהוא הוא בעל האבידה ונתן הסימנים  
כדתוכדיו, **ורצה המוצא לזרוק לו האבידה**,  
והמהר"ד הבחין במעשהו ואמר לו:

מצוה חשובה כזו שיכול אדם לחיות מאה  
ועשרים שנה ולא לקיימה, אתה רוצה  
לזרוק, אל תעשה כן, אלא תאמר בשעת  
קיום המצוה **'בשם כל ישראל'** ותכוון  
לזכות גם אותן היהודים שאין להם הזכיה  
לקיים מצוה זו. ומסיים על זה הרא"ד  
שאם באבידה בגשמיות כן, **באבידה  
ברוחניות על אחת כמה וכמה** שיש הרבה  
בני אדם שאינם זוכים לקיים מצוה זו  
במשך חייהם, על כן בדין הוא שמי שזוכה  
להשיב אבידה רוחנית, **להחזיר למוטב א'  
מבני ישראל, שיאמר ויכין בשעת קיום  
המצוה 'בשם כל ישראל'** לזכות כל בני  
ישראל במצוה נשגבה זו.

אמנם אף לפי הפשטות, מצאנו  
שהרבינו בחיי מוצא בפסוק זה **יסוד כללי  
מעבר למצות השבת אבידה**, שכן כתב  
בזה הלשון, וזה שאמר לא תוכל להתעלם  
**אין להבין אותו בהשבת אבידה בלבד, אלא  
הוא הדין בשאר כל הפרטים ושאר כל  
התועלות שביד האדם להביאם לחבירו או  
להסיר ולדחות נזקו ממנו, הרי הוא חייב  
בכולן, וכענין שאמר הכתוב (ויקרא יט יח)  
ואהבת לרעך כמוך עכ"ל**. והיינו שמקרא  
קודש זה משמש כיסוד **ובסיס לכל עניני  
בין אדם לחבירו** שיש להשתדל להושיט  
יד עזרה לחבירו בכל ענין המצטרך, יהיה  
מה שיהיה.

ועתה בל יאמר האומר כי הפירוש הזה  
של הרבינו בחיי בעומק פשט הפסוק,

&lt; המשך בעמוד ב' &gt;

## מדור תורתם קבע

נקרא לכאן ולכאן, ישר והפוך, והיינו שהיצה"ר מבלבלו כשהוא מצוה אומר שהוא עבירה וכשהוא עבירה אומר שהוא מצוה, וא"כ האיך יכול לכוין אל האמת, על זה אמר ה' אלקיך "בידך", היינו אשרי מי שבא לכאן ותלמודו "בידו" (ב"ב י:), היינו העצה של תורה לידע האמת אם הוא מצוה או עבירה, וזה "ושבית" שבינו, לשון "שבית", שתלמיד חכם הוא בבחינת שבת כידוע, והיינו שעל ידי עצת התורה בא יבוא לכוין אל האמת, אם הוא מצוה או לא, והבן.

(הרה"ג ר' פנחס נחום צוויבל שליט"א)

### כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שבי.

יש לפרש על פי מה שכתב בשו"ת כח השור [מהרה"ק רבי יצחק שור זללה"ה, דודו של הגאון בעל תבואת שור ז"ל, וידוע שהבעש"ט הפליג מאוד בשבחן] (בהקדמה לסימן ל"א) שהמחבר זצ"ל עמד לוויכוח בפני הבישאף אשר בלבוב והשרים דשם, עם הרשע פראנק ימ"ש, שבימיו היה ראש של כת ש"ץ שר"י, ושאל אותו הרה"ק הנ"ל איך הרהיב עוז בנפשו לעבור על חילול שבת וכו', דברים אשר נאמרה בסיני מפי הגבורה, וכל ישראל שמעו וראו, והשיב הרשע הנ"ל ואמר, כי כל התורה ניתנה רק עד זמן ביאת ש"ץ ותלמידו שר"י, ומאז והלאה תורה חדשה יצאה עפ"ל. ושאלוהו במה תוכיח לאמת דברך ולבטל את הנראה ונשמע בסיני, וכל ישראל עדים בדבר.

והשיב הרשע, הלא כל זה לא ראית בעיניך, רק אתה מאמין בכל זה כאשר חק הוא לכם בעלי התלמוד שאין אדם מוריש שקר לבניו, א"כ אנכי אקרא לאביך ואמך אשר המה בעולם האמת, והמה יעידו ויגידו לך שכבר בטלה תורת משה ח"ו. ויען ויאמר קרא נא אותם ויבואו ונראה, והנה הרשע פראנק שר"י שרק בשפתיו, ויבואו שתי נפשות מתים בדמות אביו ואמו, ויכירם ויאמרו לו, בני דע כי תורת משה נתונה רק עד ביאת ש"ץ, ומאז והלאה בטלה, ורק בש"ץ וסייעתו תאמין כי זהו משיח ה'.

ויען הגאון ויאמר להם, מי הגיד לנו אשר נכבד אב ואם ואסור להכותם וכו', הלא רק תורת משה למדנו זאת, ואם כדבריכם שבטלה תורת משה, מותר להכותם, ומדי דברו זאת נטל בידו מקל והכה פעמיים על ראשם, ומיד נפלו לראץ, וראו כולם והכירו כי המה נבילות משני כלבים מתים, אז הכיר הבישאף כי פראנק ימ"ש איש מרמה הוא, וכל מעשהו בשקר, וכל מעשיו הם רק אחיזת עינים, עיי"ש באריכות.

ובעובדא זו אפשר לפרש מקרא קודש הנ"ל בדרך רמז, דליכא מיד דלא רמיזא בתורה, כי תצא למלחמה על אויבך, תצא ראשי תיבות תצייר צורת אבין, וידוע מספה"ק שהכתוב מיירי במלחמת היצר שהוא השונא של האדם, וכוונת הכתוב הוא, דכאשר היצר הרע מנסה להסית ולהדיח את האדם בתחבולותיו ותכסיסיו, ומצייר לפניו את צורת אביו ואמו, והם מגלים לו שכבר בטלה תורת השי"ת ר"ל, ואיש הישר בעיניו יעשה, והאדם עומד נבהל ומשתומם למראה עיניו, ואינו יודע לשות עצות בנפשו, מכל מקום יתחזק מאוד ואל יפול רוחו בקרבו, כי ונתנו ה' אלקים בידך, שהקב"ה ימסרנו בידו ע"י שישתמש בעצה זו, שירים ידו להכות אותם, שהרי אם בטלה תורה מותר להכותם, ועי"ז ושבית שבינו, שיתגלה למפרע תרמיתו ושקרו של יצר הרע.

(הרה"ח ר' אברהם גליק הי"ו)

### ג' העצות למלחמה כנגד היצה"ר

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלהיך בידך ושבית שבינו (דברים

כא, י).

## מבוא § בשער התורה

– המשך מעמוד א' –

מאפיל במקצת על הרמזי מוסר של הספרי קודש, שכאמור ראו את האיש הרוצה לחזור בתשובה כמי שמחפש אחרי אבדתו, והרי לפי הרבינו בחיי אין המקרא מדבר בדוקא מבעל אבדה אלא מכלל הענינים שבין אדם לחבירו, אין הדבר כן כלל, כי למען האמת המטה אוזן לדברי רבותינו ומתבונן בדברי קדשם שחקקו לדורות עולם, יודע ומבין שמערכת הבין אדם לחבירו הולכת שלובת זרוע עם מערכת הבין אדם למקום ואין כאן שני עולמות נפרדות, וממילא נמצא כי אדרבה, פסוק זה שהוא היסוד לכל המצות שבין אדם לחבירו, דוקא פסוק זה פותח לנו שער להעבודה שבין האדם לבין קונו.

ודבר זה אנו למדין מדברי האלשיך הק' פ' בהר עה"פ (ויקרא כה יז) לא תנונו איש את עמיתו ויראת מאלקיך כי אני ה' אלקיכם וז"ל, שיעור הכתוב, הלא באונאת דברים תחשוב כי בכבוד חברך אתה נוגע, ולא כן הוא כי הלא ויראת מאלהיך, כי בכבוד אלהיך אתה נוגע, כי הלא אני ה' אלהיכם אלהי שניכם, כי גם נפשו חלק אלוה ממעל כמור, ונמצאת נוגע במה שהוא חלק מאתי ומבזה מי שאני מכנה אלהותי עליי עמך, כי אלהיכם אני כאחת שלך ושלו, וזה מוסר נאה שאל יחשיב אדם את עצמו לטוב מזולתו, כי קטן וגדול שם הוא כו' עכ"ל. היוצא מדבריו הקדושים כי החס על כבוד חבירו הוא ממש כחס על כבוד המקום, כבוד החלק אלוה ממעל השורה בתוך נשמתו של חבירו, וממילא נמצא כי תוספות זהירות בעניני בין אדם לחבירו, הוא הפתח הקרוב אלינו ביותר להרבות זהירות גם בעניני בין אדם למקום כי היינו הך, והוא שער גדול לדופקי בתשובה.

ויתירה מזו מצינו בספר דברי ישראל (פ' מקץ) בפסוק ואל שדי יתן לכם רחמים ושלא לכם את אחיכם וז"ל, פירש"י את אחיכם זה שמעון, אחר לרבות יוסף, והקשה א"ז צוק"ל [הה"ק מקאזמיר] מהו לכם רחמים, הלא עיקר הרחמנות מן השמים היה צריך להיות על שמעון אם כן הול"ל יתן לו רחמים, או לפי הרמז גם על יוסף הול"ל יתן להם רחמים כמובן, ואמר שמכאן מוכח כשרבים מרחמים על אחד, אזי על ידי רחמנותם עליו מעוררין שיתעורר למעלה גם כן רחמנות על אותו האיש, וזהו ואל שדי יתן לכם רחמים, יתן לכם דייקא, היינו שיכניס בתוך לבכם רחמנות גדול על אחיכם אחר, ועל ידי זה תעוררו רחמנות למעלה עליהם ותבוא הישועה עכ"ל. והיינו שלא זו שהמטיב עם בני אדם הוא דומה כביכול למטיב כלפי שמיא מחמת החלק אלוה ממעל שבו, אלא אדרבה, המבוא והפתח לעורר רחמי שמים הוא דוקא על ידי שמרחמים על אדם מישראל, מה שנראה לכאורה כרחמי בשך ודם ששורשו למטה כאן בעולמינו השפל, הוא באמת רחמנות ששורשו גבוה ונעלה ועל ידה מעוררין למעלה בגבהי מרומים רחמי שמים.

ואולי בזה נשכיל ונבין במקצת המשפט הנורא שחרץ הרה"ק בעל תפארת שלמה בפ' ויגש (פסקא ראשונה) וז"ל, שכל אחד מישראל צריך להביא לעולם הבא כל הימים, כמ"ש בזה"ק על פסוק (בראשית כד א) ואברהם זקן בא בימים, (שם מז כט) ויקרבו ימי ישראל וגו', שאם אין האדם מתפלל עבור בני ישראל אפילו יום אחד אין לו שלימות לעולם הבא עכ"ל. מבהיל על הרעיון, בכל יום ויום מוטל חוב קדוש על האדם להשתדל בעד טובת אחרים ולהתפלל בעד בני ישראל שיהיה להם כל טוב, ואם החסיר מלעשות כן אפילו יום אחד אז נחסר משלימותו לעולם הבא, וכמו דמתאמרא מצדיקים שיום שלא עשו בו טובה וגמילת חסד לאחרים אינו בכלל יום.

## מדור תורתם קבע

בגמ' (ברכות ה' ע"א) אמרו א"ר לוי בר חמא אמר ר"ש בן לקיש לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע שנא' (תהילים ד, ה) רגזו ואל תחטאו, אם נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה שנאמר אמרו בלבבכם, אם נצחו מוטב ואם לאו יקרא קריאת שמע שנאמר על משכבכם, אם נצחו מוטב ואם לאו יזכור לו יום המיתה שנאמר ודומו סלה. הרי שצריך תמיד ללחום מלחמת היצר, ונתנו חז"ל לזה ג' עצות, עסק התורה, קריאת שמע וזכרון יום המיתה.

ונראה שכל זה מרומז בפסוק הנ"ל, כי תצא למלחמה על אויביך, שתרצה להרגיז יצר טוב על יצר הרע שהוא אויביך, עצה ראשונה היא ושבית שבי, שהוא מרמז על עסק התורה, כמו דאיתא בקרא (תהלים סח, ט) עלית למרום שבית שבי, וברש"י שם עלית אתה נגיד עמו משה בן עמרם למרום שבית שבי את התורה, עצה שניה היא, ונתנו ה' אלהיך בידך, שהוא מרמז על קריאת שמע, שהוא מתחיל בשמע ישראל ה' אלהינו ומסיים ה' אלהיכם אמת, ואיתא בשולחן ערוך (או"ח סא, ה) נוהגין ליתן ידיהם על פניהם בקריאת פסוק ראשון, עצה שלישית ושבית שבי, שהוא מרמז גם על זכרון יום המיתה, כמו דאיתא בגמ' (בבא בתרא טז ע"א) אמר ר"ל הוא שטן הוא יצר הרע הוא מלאך המות, שבהיותו מלאך המות על ידי זה הוא שובה אותך שהוא נוטל נשמתך וזה גופא תשבה אותו, כשתזכור מזה שהוא בא לשבותך.

נמצא מבואר בפסוק זה ג' העצות במלחמה כנגד היצר הרע.

(הרה"ג ר' חיים אלי צוויבל שליט"א)

### עיקר הדרך להתגבר על היצר הוא ע"י התרחקות מהניסיונות

בשעה שנגזרה גזירת גיוס בנות על בנות ישראל, נכנסו גדולי הדור בראשות הגרא"ז מעלצער זצ"ל ועוד, ללכת יחדיו לראש הממשלה דאז הרשע ב.ג. שר"י כדי לבקשו שיבטל את הגזירה, ולהודיעו שבשום פנים ואופן לא ילכו בנות ישראל להתגייס חלילה לצבא ולא יעיל לו בזה שום כפיה שבעולם.

והרשע ב.ג. פער פיו בחוצפה וטען לגדולי ישראל ששורש הבעיה טמונה בחינוך של החרדים, שהלא אם החרדים יחנכו את בנותיהם כראוי, יוכלו בנותיהם לעמוד בכל הניסיונות הרוחניים בצבא, ואם אין כוונתם להתמודד במצבים כאלו הרי החיסרון הוא בהם. והשיב לו הגרא"ז זצ"ל, שאצלנו לא מחנכים את הבנות להיכנס לניסיונות כדי להתמודד עמם, אלא אנו מחנכים לברוח מניסיונות, ובפרט לא להתקרב לרשעים שעצם הקירוב אליהם הוא סכנה עצומה ומזיקה מאוד.

ובענין זה הביא הגרא"ז את דברי חז"ל על אשת יפת תואר, שמבואר שאף שעורכי המלחמה היו צדיקים ושלמים מ"מ אם לא היה הקב"ה מתירה, היה נושאה באיסור, וביאר בזה כנ"ל שעיקר הדרך להתגבר על היצר הוא ע"י התרחקות מהניסיונות, אבל בשעה שהוא מושלך בתוך הניסיון, אין לנו שום הבטחה שלא ייכשל, ואפילו אם הוא הצדיק הגדול ביותר.

[וסופו של דבר היה, שהרשע ב.ג. שר"י השיב, שהוא מסכים לפטור נשים רק ממאה שערים ולא מכל ארץ ישראל, והם השיבו לו שכל בנות החרדים מכל הארץ הם כמו הבנות של מאה שערים, וכל מקומות מושבותיהם יעמדו בעוז ובגבורה לקיים את פסק גדולי ישראל שהגיוס לצבא הוא ביהרג ואל יעבור, עד שלבסוף נכנע הרשע וביטל את הגזירה].

(מפי הגאון פוסק הדור ר' משה שטערנבוך שליט"א)

## מבוא § בשער התורה

- המשך מעמוד ב' <

ובמאמר המוסגר יצויין כי עבודה זו לצפות על טובת בני ישראל שיהיה להם השפעה גדולה, הוא עבודה קשה יתירה פי כמה מלהתאמץ להושיע את חבריו בעת צר, וכמאמרו הגעם של הרה"ק מסקולען זצ"ל בספרו נועם אליעזר בפ' קדושים עה"פ ואהבת לרעך כמוך אני ה' ז"ל, והנה להשתתף עם רעהו בצרתו אף שגם זה מדריגה גדולה, אולם לגבי בני ישראל רחמנים בני רחמנים אין זה רבותא כל כך, כי הרי כן טבעם שמדת הרחמנות מתעוררת אצלם כאשר שומעים בצרת חבריהם, אבל הדבר השני להשתתף עם רעהו בחזונו כאילו היתה השמחה שלו, היא עבודה קשה שבמדות, כי הרי כן הוא הטבע הטבעי בבני אדם דכאשר א' מתרומם ומתעלה בגדולתו ובהשפעת פרנסה והרחבה וכדומה יתעורר ברעהו רגש של קנאה וכדומה, ולכן הזהירנו התוה"ק ואהבת לרעך כמוך, גם באופן של "אני ה'", הוא מדת הרחמים, דגם כאשר נשפע על רעהו השפעת רחמים בגדולה ועשירות וכי"ב אל תקנא בו ח"ו, כי אם אדרבה תשמח אתו עמו בשמחתו ואושרו עכ"ל.

ובזה יאיר לנו מה שכתב האלשיך הק' בפ' כי תבא בביאור התפילה השקיפה ממעון קדשך מן השמים שמתפללין אחרי ודוי מעשר ז"ל, שאומרים ישראל נותני המתנות הנזכרים תרומות ומעשרות לכהן ללוי לגר ליתום ולאלמנה, הנה ראה ה' אלהינו כי לא מהיות עיני רעה על המתנות אני מדבר דברי אלה אשר אומר אליך, כי הלא עשיתי ככל אשר צויתני, שמחתי ושימחתי את כל אלה כהן ולוי ועני וגר ויתום ואלמנה, וגם מהמעשר שני האכלתם בשמחה, אך עם כל זה בכל צרת המקבלים לי צר, כי מה גרעו ממני שתאכילם על ידי ולא מידך המלאה והרחבה כמוני היום, ויתקיים בישראל אפס כי לא יהיה בך אביון, ועל כן השקיפה ממעון קדשך וכו' וברך את עמך עכ"ל, והיינו שבנוסף למה שמרחמים על העניים ואביונים בעת צרתם, יש להתפלל תפילה נוספת שלא יספיק במה שיצאו ממצוקתם, אלא אדרבה יתרום קרנם למעלה למעלה וכולנו נשמח בטובתם ושפר מזלם הטוב.

ונסיים במאמר נורא מהאדם הגדול בענקים בדור האחרון, מרן החזון איש זצ"ל, דכולי עלמא הוי מרתתין מעוצם כח התורה שלו ששלט בכל מכמני התורה לעומקה ולרוחבה, ועבד את ה' בעבודה נשגבה מבינת אנוש, והיה כאשר נשאל מפי אחד לומר לו על רגל אחת מהו השפיץ, המעלה העליונה שיש לאדם להתאוו להגיע אליה להשיגה במשך ימי חייו עלי אדמות, אם התמדה עצומה בתורה שלא יבטל אף רגע קטן לריק, או כדומה מן העבודות הנכספות, השיב החזון איש על אחר, המדריגה הכי גבוה לבן תמותה הוא 'לעבור כל השבעים שנה מבלי לפגוע ביהודי', זהו 'חזון איש ועמוק' שיש להתעמל עליה רבות כדי להורידה אל תוך הכלים שלנו, אבל כך קבע וכך אמר. ומלמדינו דעת עד היכן הדברים מגיעים, היאך הסתכלו גדולי ישראל על העבודה שבין אדם לחבירו.

יעזור הבורא יתברך שנוכל לקיים כל זה בפועל המעשה, ובזכות זה יתקרב הגאולה, ובשנה הבאה עלינו לטובה 'יתפאר המלך' מלכי המלכים בעם סגולתו זרע אברהם יצחק ויעקב המייחדים לבבם אליו מתוך אהבה ואחוה ושלוה ורעות, ונכתב ונחתם בספרן של צדיקים לטובה ולברכה.

(הרה"ח ר' אברהם ישעי' קליין הי"ו)

## מדור תורתם קבע

### ע"י התורה יזכה לסמא דח"י

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלהיך בידך ושבית שבי (דברים כא, י).  
ופירש רש"י, במלחמת הרשות הכתוב מדבר.

לבאר הפסוק יש לומר בהקדם לבאר הקרא (תהלים כז, ד) **אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקרהיכלו**, ויש להבין שלכאורה הוא נראה ככפל הלשון, **אחת שאלתי וכו', אותה אבקש**, היה לו לומר **אחת שאלתי מאת ה' שבתי וכו'**.

ויש לבאר על פי מה שהביא בספה"ק **חקל יצחק** (פרשת יתרו) על הפסוק (שמות יח, טז) **כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטתי בין איש ובין רעהו והודעתי את חקי האלהים ואת תורתיו**, שיש לפרש הפסוק בהקדם מה ששמעתי מה שהיה אצל הרה"ק **רבי מאיר זצלה"ה מפרעמישלאן** שאמר בשלחנו תורה לפרש איזה פסוק באופן להמשיך ישועות וברכות לישראל, אכן פירושו בהפסוק היה דוחק גדול, והיה שם מהמסובין ת"ח אחד, והיה קשה לו למה צריך הצדיק לדחוק כל כך בפירוש הפסוק, דלכאורה היה מוטב לו להניח הפסוק כפשוטו, והוא יברך את ישראל בישועות וברכות כרצונו, והרגיש הרה"ק במחשבתו, וענה, דאיתא בשו"ע יו"ד (סי' ר"מ סי"א) ראה את אביו שאינו נוהג כשורה לא יאמר לו עברת על דברי תורה, **אלא יאמר אבא כך כתוב בתורה, והוא יבין עיי"ש, וא"כ כיון שהבורא ית"ש הוא אבינו מלכינו, לא נכון לומר לו כלום, רק צריכין לפרש הברכות בתוך הפסוק שבתורה, ואח"כ לומר אבא כך כתוב בתורה עכדה"ק**.

וזה אמר משה ליתרו, שהעם באים אליו בבקשותיהם על מדת הדין שפגעה בהם ח"ו, **כי יהי להם דבר**, רומז למדת הדין, כמ"ש **האריז"ל**, **בא אלי**, להתנצל לפני להעתיך בעדו, **ושפטתי בין איש זה הקב"ה שנקרא ה' איש מלחמה, ובין רעהו**, אלו ישראל, שנקראו ריעים, שנאמר 'למען אחי ורעי', שהקב"ה צריך לעזור להם ולהושיעם מצרותיהם, ובאיזה אופן, הא לא נכון לומר לפניו ית"ש כן, **אלא והודעתי את חקי האלהים ואת תורתיו**, שאני אומר שעל פי תורה"ק צריך להיות כך וכך, ואזי אומר להקב"ה, אבא כך כתוב בתורה ודו"ק עכלה"ק.

ובספה"ק **דובר ישירים** (בפרשתן) כתב לבאר עפ"י מאמר חז"ל (שבת קה). **רבנן אמרי אנכ"י נוטריקין א'מירה נ'עימה כ'תיבה י'היבה**, שהכוונה היא דהתורה"ק משפיע חיים ורוחניות לבני ישראל, וכמו שאמר חז"ל (יומא לב). אמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב (דברים ד, מד) **וזאת התורה אשר שם משה לבני ישראל**, זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם המוות עיי"ש, ובה"ל מאמר חז"ל 'כתיבה יהיבא', וכיון שנכתב בתורה, על ידי כן 'אמירה נעימה', כי אבא כך כתוב בתורה. עכלה"ק.

ועל פי זה יש לבאר הפסוק **אחת שאלתי מאת ה' מהו שאלתי, אותה אבקש**, אבקש מאת ה' שהתורה תהיה באופן זה, **שבתי בבית ה', לחזות בנועם ה'**, היינו שהתורה תשפיע עלי סמא דח"י.

והנה ידוע מאמרו של מרן **הבעש"ט הקדוש זי"ע**, (הביאו אא"ז באורח לחיים פ' לך) על דברי הגמרא (שבת עה). שוחט משום מאי מחייב, משום צובע, וכתבו התוס' (ד"ה שוחט) 'אשוחט דעלמא קאי', וכתב הבעש"ט הק' שוחט דעלמא קאי הכוונה הוא על מלאך המות, שהוא היצר הרע, ואמרו חז"ל (סוכה נב). דלעתיד לבוא ישחוט אותו השי"ת, ועל זה הקשו שוחט משום מאי מחייב, והלא הוא עושה רצון קונו ובשביל כך הוא נברא להסית את האדם לעבירה,

## הערות על חידושים בגליון הענליט הוא מוסיף והוא מפרק

### הקמת הדת על תילה על אדמת אמעריקע

בהמשך למה שהביאו בגליונות הקודמים אודות מה שהקים רביה"ק מסאטמאר זי"ע את היהדות באמעריקע, יש להוסיף בענין זה מה ששמעתי ממורי ורבי הגה"צ ר' רפאל זילבר זצ"ל אב"ד פריימאן בעל מרפא **לנפש לפני חמשים שנה**, שאמר ששום אחד לא יבא ויאמר שהיה עוד מי שפעל עבור האידישקייט באמעריקע מלבד רביה"ק זי"ע, שכן הוא הכיר הרבה רבנים גדולים וטובים שבאו להתחנן לפני רביה"ק שיסכים להתפשר קצת ולא יהיה עבודתו באופן קיצוני שאינו מתפשר אף על קוצו של יו"ד, מאחר שלמעשה אנו נמצאים באמעריקע, ואולי אפשר להתפשר באיזה פשרות, שעל ידי כך יוכלו לפעול איזה דבר, אבל רביה"ק אמר שאי אפשר לוותר מאומה, והוא ממשיך בדרכו כמו שהיה אינדיפרנטיים בכל התוקף, ובכח זה השתיל רביה"ק זי"ע מחדש את היהדות באמעריקא.

ואמר אב"ד פריימאן זצ"ל בזה"ל: **ס'האט מיר דאס קיינער נישט פארציילט נאר איך האב דאס אליינס מיטגעלעבט**, ובעיני ראיתי האיך שרבינו החזיר הדת על תילה בכימי קדם.

(הרה"ח ר' משה דוד גוטמאן הי"ו)



קונטרס  
845.210.6668  
sales@kintress.com

עריכה  
עריכה  
עריכה

ומשני 'משום צובע', היינו שהוא צובע את העבירה למצוה ומראים פנים לבני אדם כאילו היא עושה המצוות, ובשביל זה נברא ועל כן חייב, עכ"ד.

ועל פי זה יבואר הפסוק **כי תצא למלחמה על אויבך**, ופי' רש"י במלחמת הרשות הכתוב מדבר, ומבארים בספה"ק שהכוונה היא למלחמת היצר, ונתנו ה' אלהיך בידך, איתא בספרים ונתנו ה' אלקיך בידך - היינו שהקדוש ברוך הוא נותן כח זה ביד ישראל, שמה שישאל גוזרים למטה הוא מקיים למעלה, לכן אפשר לומר שכוונת המשך הפסוק הוא **ושבית** היינו שתשבה להקב"ה והיא בידך לצוות לו ולומר כך כתוב בתורה, להשפיע לבני ישראל כשם שביו, כמו שבי היצר הרע שהוא אומר גם כן כך כתוב בתורה, והכוונה הוא שעל ידי כח התורה יזכה לצוות להשי"ת לומר כך כתוב בתורה בכדי להשפיע לבני ישראל כל צרכיהם.

(הרה"ח ר' יודא יוסף פריעדריך הי"ו)

להכניס דברי תורה בתוך הגליון ולהערות והארות: טעל: 845.210.6668 | פקס: 845.314.8486  
אימעי'ל: chelkeiny@gmail.com

צו באקומען דעם גליון יעדע וואך אין אימעי'ל, שיקט א אימעי'ל צו: chelkeiny@gmail.com

הגליון נערך ע"י מכון קונטרס  
מו"ה אברהם ישעי' קליין  
מו"ה יואל הכהן מאשקאוויטש  
מו"ה משה אברהם לייפער  
מו"ה שלמה הערשקאוויטש

חלוקת  
בתורתך